

NEDELJA

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

VELIKI NAFTAŠI ŠALJU IZVIDNICE U IRAN

BIG OIL

IRAN

08 MAJ 2015

NEDELJA

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili apredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Delegacija američkih naftaša stiže u Teheran?OVDE
- OAPC: Vlade G7 ubiru 2,5 puta veću zaradu na nafti od izvoznica.....OVDE
- Polemika u Kini oko predloga spajanja nacionalnih naftnih kolosa.....OVDE
- OPEC: Višak ne-OPEC ponude glavni razlog srozavanja cena nafte.....OVDE
- Sektor prerade spasao Big Oil u prvom kvartalu.....OVDE
- Smenjeni čelnici kineskih naftaša.....OVDE
- Osnovna plata čelnika Rosnjefta 295 do 390 hiljada dolara mesečno.....OVDE
- Protivurečne informacije o mogućem ogromnom ležištu nafte kod Gatwick-a.....OVDE
- Poljske rafinerije uvoziće iransku naftu.....OVDE
- Sumrak američkih nekonvencionalnih proizvođača nafte.....OVDE

GAS:

- Miller: Gas kroz Turski tok u decembru 2016.....OVDE
- Gasprom dogovorio popust sa manjim klijentima iz Turske - ne i sa Botasom.....OVDE
- EU očekuje u 2019. prvi gas iz Turkmenistana - Šefčovič.....OVDE
- Gasprom povećava proizvodnju gasa u 2015.....OVDE

REGION:

- Rafinerija Brod tone u gubitkeOVDE
- Marathon Oil: Proizvodnja ugljovodonika iz Jadrana najranije od 2025. godine.....OVDE
- Počinje proces realizacije gasovoda između Bugarske i Turske.....OVDE
- Gradnja projekta LNG Krk počinje sredinom 2016.....OVDE

Crude Oil Brent May 8 2015 0600 GMT - 65.30 Livecharts.co.uk

NAFTA

Delegacija američkih naftaša stiže u Teheran?

NJUJORK, TEHERAN - Delegacija američkih naftnih investitora i kompanija do kraja ove nedelje putuje u Teheran da ispita mogućnosti ulaganja u iranski naftni sektor, uoči najavljenog letošnjeg ukidanja sankcija protiv te zemlje, objavili su iranski državni mediji. Čitav događaj se drži u strogoj diskreciji prema javnosti i ni jedna od pomenutih strana nije želela da saopšti bilo kakav komentar. Jedino je zamenik ministra nafte Irana Abas Šeri Mohadam neodređeno rekao za agenciju *Mehr* „da ćemo u budućnosti biti svedoci ulaska velikih američkih naftnih i gasnih kompanija u Iran“. Prema američkim zvaničnim (EIA) podacima, Iran raspolaže sa 30 miliona barela uskladištene sirove nafte i do iduće godine bi mogao da poveća proizvodnju za oko 700.000 barela na dan. Trenutno izvozi 1,1 milion barela na dan, prema 2,5

mbd pre sankcija iz 2012. Za sada nije jasna slika interesa zapadnih naftnih kompanija da posluju u Iranu, delom zbog tajnosti koja okružuje te kontakte, piše *The Hill*. Iz Shella je potvrđeno da će kompanija ispitati te mogućnosti, dok američki Exxon Mobil nije želeo ništa da saopšti. Njujorški dnevnik nije uspeo da dobije potvrdu ni iz jedne od američkih kompanija da njihov predstavnik putuje u Teheran. Zapadne kompanije ni pre sankcija nisu u iranskom naftnom sektoru igrale značajniju ulogu, prvenstveno zbog nepovoljnih ugovora koje je

vlada nudila. Stoga se očekuje da će tema novih uslova koje je Teheran najavio biti osnova buduće zainteresovanosti inostranih naftnih kolosa da investiraju. Ugovori koji su do sada nuđeni iz Teherana zasnovani su na formuli reotkupa (buyback) proizvedene nafte. Prema toj formuli, inostrana kompanija, preko iranske podfirme, razvija projekat i plaćena je delom u vrednosti proizvedene nafte. Posle određenog roka, vlasništvo nad poljem prelazi pod kontrolu Irana.

OAPEC: Vlade G7 ubiru 2,5 puta veću zaradu na nafti od izvoznica

DOHA - Vlade najrazvijenijih zemalja uvoznica nafte ubiru na porezima i akcizama na gorivo bezmalo dva i po puta više od zarade članica OAPEC-a, objavila je u svom poslednjem izveštaju Organizacija arapskih zemalja izvoznica nafte. Ukupni prihodi članica OAPEC-a od izvoza nafte u periodu od 2009. do 2013. iznosili su 2.785, 4 milijarde dolara, ili u proseku godišnje 557 milijardi. S druge strane, prihodi od poreza na potrošnju nafte i naftnih proizvoda u zemljama Grupe 7 u istom periodu su dostigli 6.732 milijardi dolara, ili bilion i 346,4 milijardi dolara godišnje, piše u uvodniku majskog izdanja OAPEC-a, a prenosi kuvajtska novinska agencija *KUNA*. U tekstu se konstatuje da ove brojke daju potrošačima tačnu sliku ko je koliko odgovoran za teret cena goriva koje plaćaju i uopšte za stanje na tržištu nafte.

NIS Agro kartica Mene gorivo košta manje!

Sa NIS Agro karticom, kupujte Dizel gorivo i Gasno Ulje po sniženim cenama na NIS Petrol benzinskim stanicama i ostvarite dodatne uštede na dopunski asortiman.

Uz pogodnosti pri kupovini goriva, NIS Agro kartica Vam omogućava da uštedite i pri kupovini Nisotec ulja, prehrambenih artikala i drugih proizvoda u mreži NIS Petrol benzinskih stanica.

Ubrzana procedura aktivacije NIS Agro kartice

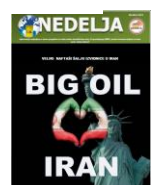
Ukoliko nemate NIS Agro karticu, na odabranim NIS Petrol benzinskim stanicama naši zaposleni će Vam pomoći da popunite formular za dobijanje NIS Agro kartice i omogućiti Vam da Vaša nova NIS Agro kartica bude aktivna u što kraćem roku.

* korisnici NIS Agro kartice jednako ostvaruju svoje pravo subvencije od strane države za kupovinu goriva.

www.nispetrol.rs
Call centar: 0800 008 888

**SAMO ZA
POLJOPRIVREDNIKE**

 **NIS
PETROL**
TAMO GDE I TI

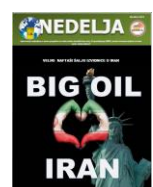
Sektor prerade spasao Big Oil u prvom kvartalu

NUJORK - Niske cene nafte dramatično su oborile zarade dva vodeća „majorsa“, Exxon Mobila i Royal Dutch Shella, ali su rezultati bolji od očekivanja analitičara, komentariše u ponedeljak portal oilprice.com. Profit najvećeg evropskog naftaša u prva tri meseca iznosio je 3,2 milijarde dolara, 56% manje na godišnjem nivou, dok je američki kolos istovremeno registrovao neto dobit od 4,94 milijarde dolara, naspram 9,1 mlrd. u istom periodu 2014. Bio je to naložiji kvartalni bilans Exxona od 2009. Međutim oba giganta su nadmašila prognoze eksperata iz istog razloga: potražnja za naftom i derivatima u svetu bila je u prva tri meseca ove godine veća od očekivanja i obe kompanije su ostvarile skok dobiti u svojim rafinerijama. „Sektor prerade nafte spasao je Big Oil“, konstatovao je jedan od najcitiranijih naftnih analitičara u svetu, Fadel Gheit iz njujorške konsultantske firme Oppenheimer & Co.

OPEC: Višak ne-OPEC ponude glavni razlog srozavanja cena nafte

KUVAJT - OPEC je u ponedeljak naveo dva faktora koji su doprineli 60-procentnom obezvređenju nafte od juna do januara. Prvi je višak ponude od zemalja ne-članica OPEC-a, dok kartel drugi faktor vidi u špekulativnim kupovinama od strane hedževa i drugih trgovaca na tržištu, „posebno kada je pad cena nafte dostigao momentum“. U novom mesečnom izveštaju kartel procenjuje da je udeo špekulanata na berzama u obaranju cene nafte iznosio od 10 do 30 dolara po barelu. Bloomberg

Polemika u Kini oko predloga spajanja nacionalnih naftnih kolosa

PEKING - Predstavnici kineske naftne privrede i savetnici vlade te zemlje usprotivili su se predlozima za spajanje inače gigantskih nacionalnih energetske kompanije, piše u ponedeljak **Wall Street Journal**. Predlozi o spajanjima, koje je pokrenula vlada, izazvali su skeptične reakcije i ekonomista koji kažu da je zemlji potrebna veća konkurencija u tom sektoru. Jedna od opcija koje se proučavaju uključuje spajanje naftnogasnih kolosa CNPC (China National Petroleum Corp) i Sinopec, dok druga uključuje objedinjavanje Cnooc-a i Sinichem-a. Krugovi u kineskom rukovodstvu koji zagovaraju spajanja vide to kao put ka stvaranju globalnih kolosa koji bi bolje sproveli i strategiju širenja poslova te zemlje u

naftnom i gasnom sektoru u svetu. Ekonomisti ukazuju na veliki problem koji na putu stvaranja efikasnijih objedinjenih kompanija stvara njihova prevelika radna snaga. Na primer, PetroChina, naftni ogranak CNPC-a, ima na platnom spisku oko 530.000 radnika širom sveta, što je sedam puta više od broja zaposlenih u amerikom Exxon Mobilu. Kineska kompanija je prošle godine imala neto profit od 17,24 milijarde dolara, u poređenju sa 32,52 milijarde dolara koliko je iznosila zarada Exxona, piše **WSJ**.

Smenjeni čelnici kineskih naftaša

PEKING - U međuvremenu, kineske vlasti smenile su čelnike tri najveće domaće naftne i gasne kompanije. CNPC je u ponedeljak objavio da njen dugogodišnji predsednik Zju Đišing odlazi sa tog mesta zbog starosti (74), a u fotelju seda Vang Jilin, koji je bio na čelu offshore naftne firme CNOOC. Nije saopšteno ko preuzima kormilo CNOOC-a, koji je skoro bio u vestima svetskih medija posle multimilijarderske kupovine kanadske firme Nexen. Sinopec je u odvojenom saopštenju istoga dana javio da njenog predsednika Fua Čengjua, takođe „zbog poodmakle dobi“, zamenjuje Wang Jupu iz kineske inženjerijske akademije. **AFP**

Osnovna plata čelnika Rosnjefta 295 do 390 hiljada dolara mesečno

MOSKVA - Čelnik Rosnjefta Igor Sečin zarađuje mesečno najmanje 15 do 20 miliona rubalja (295.000-390.000 dolara), saopšteno je u utorak iz ruske državne naftne kompanije, dan pošto je uprava produžila

Sečinu (55) mandat za još pet godina. Rosnjeft je, postupajući po direktivi predsednika Putina vezanoj za obelodanjivanje primanja državnih top menadžera, objavio na svom portalu visinu osnovne direktorske plate Sečina, dodajući da on ima i druga primanja kao član upravnog odbora i kao autor informacija klasifikovanih kao državna tajna. Kompanija nije objavila ukupna primanja Sečina, koji je sa mesta vicepremijera Rusije preuzeo funkciju izvršnog direktora Rosnjefta 2012. godine. Sečin je 2012. godine dobio na sudu tužbu protiv časopisa Forbes, zbog informacije da njegova godišnja primanja iznose 50 miliona dolara, piše **Reuters**. Putin je u aprilu pozvao top

menadžere ruskih državnih kompanija da obelodane svoja primanja.

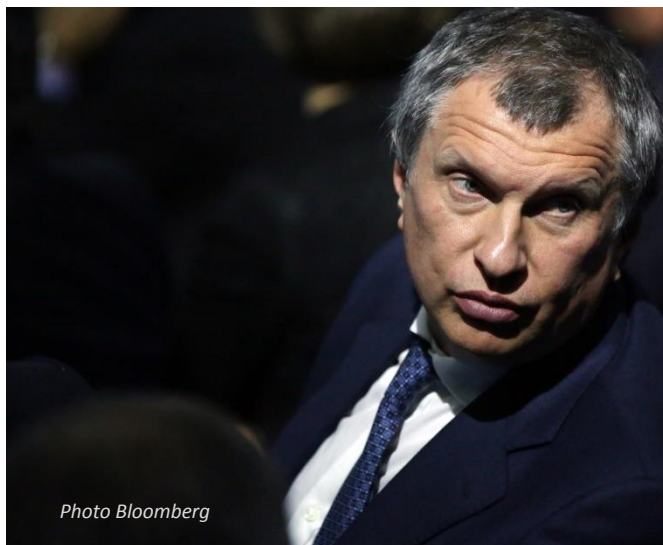

Photo Bloomberg

Ponovo protivurečne informacije o mogućem ogromnom ležištu nafte kod Gatwick-a

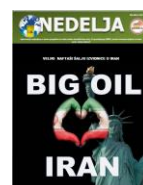
LONDON - Britanska naftno-gasna kompanija UK Oil and Gas (UKOG) morala je u ponedeljak ponovo da se ogradi od fabuloznih procena veličine onshore nalazišta Horse Hill, u blizini londonskog aerodroma Gatwick, koje je saopštio njen čelnik David Lenigas, tvrdeći da bi potencijal mogao iznositi 100 milijardi barela. Lenigas je u petak ponovio, obračavajući se novinarima, tu procenu za ležište na jugoistoku Engleske. „Mi verujemo da tamo ima 158 miliona barela po kvadratnoj milji, a mi smo vlasnici 55 kvadratnih milja. Mislimo da možemo da proizvedemo do 15% - to je 100 milijardi barela“, rekao je Lenigas za *Evening Standard*. Na to je UKOG izdao saopštenje za investitore podvlačeći da može da komentariše podatke samo za jedno malo licencno područje, pa ne može proceniti potencijal čitave sekcije iz perioda Jure, niti basena u celini. Na saopštenje UKOG reagovao je britanski poslovnik *Business Insider* porukom kompaniji: „Za ime boga, odlučite se - ima li, ili nema 100 milijardi barela nafte kod Gatwick-a!“. U svakom slučaju, od kako je prošlog meseca čelnik kompanije objavio senzacionalnu procenu, njena vrednost se ispalila na berzi za više od 300%.

Poljske rafinerije uvoziće iransku naftu

TEHERAN - Poljske rafinerije uvoziće iransku sirovu naftu, objavio je u utorak zamenik iranskog ministra nafte. Amir Zamaninija je, ne ulazeći dodatno u detalje, rekao u Teheranu da je, pored ostalog, o tome razgovarano sa članovima poljske privredne delegacije od 100 ljudi koja je u nedelju doputovala u Iran.

IRNA

Sumrak američkih nekonvencionalnih proizvođača nafte

NJUJORK - Sve više američkih naftnih i gasnih fimi prekida rad na istraživanju i proizvodnji nafte i gasa iz škriljaca zbog nedostatka finansijskih sredstava za investiranje, uprkos tome što se cena nafte donekle oporavila na nekih 66 USD/bbl. U januaru je proizvodnja nafte iz škriljaca na velikim američkim poljima Eagle Ford, Bakken i Permian pala za 110.000 bbl/d. Pad cena nafte i sadašnja neisplativost proizvodnje iz ovih nekonvencionalnih umanjili su i broj kreditnih linija koje su banke spremne da ponude američkim naftašima, prenosi *Sputnik News*.

GAS

Gasprom dogovorio popust sa manjim klijentima iz Turske - ne i sa državnim Botasom

Miler: Gas kroz Turski tok u decembru 2016.

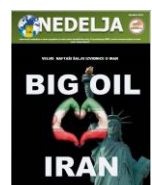
MOSKVA, ANKARA - Turski tok će početi sa radom u decembru 2016., rekao je šef Gasproma Aleksej Miler. "Sporazumom je dogovoreno da će puštanje u operativan rad i početak isporuke gasa preko Turske biti 2016. godine", rekao je Miler u četvrtak posle sastanka sa turskim ministrom energetike Tanerom Jildizom, prenosi *Russia Today*.

Photo: Daily Sabah

MOSKVA - Gasprom se posle nekoliko meseci pregovora saglasio da jednim brojem turskih uvoznika gasa oko visine popusta na cenu prirodnog gasa, ali ne i sa glavnim klijentom u toj zemlji, državnom kompanijom Botas. Kako javlja *Sputnik News*, sa sedam distributera, koji ukupno uvoze 10 milijardi kubika godišnje ruskog gasa (30% od ukupnog izvoza Gasproma u tu zemlju) dogovoreno je da se cena snizi sa 374, na 300 dolara za 1.000 m³ za prvi kvartal 2015. godine. Za drugi kvartal cena bi iznosila 260 dolara za 1.000 m³. Sporazum o popustu važiće retroaktivno od 1.1.2015. godine, što znači da će Gasprom morati da vrati deo novaca koji su turske gasne distributivne kompanije već platile za isporučeni gas od početka ove godine. Prema nekim procenama, radi o iznosu 250 - 300 miliona dolara. Turska državna gasna firma koja je najveći uvoznik od Gazproma, još nije postigla dogovor o popustu, a pregovori su se navodno našli u slepoj ulici, prenosi

Sputnik

SRBIJAGAS

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

ЈП „Србијагас“
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1004, +381 21 481 2703 / Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

EU očekuje u 2019. prvi gas iz Turkmenistana - Šefčovič

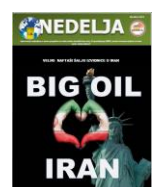
AŠHABAT – Evropska unija očekuje da do 2019. počne da prima i gas iz Turkmenistana, rekao je za **Reuters** potpredsednik Evropske komisije zadužen za energetska unija, Maroš Šefčovič. On nije precizirao količine gasa koje bi iz Turkmenistana mogle biti dopremene do Evrope, ali su turkmenistanski zvaničnici u martu izjavili da bi to moglo biti između 10 i 30 milijardi kubika godišnje. Šefčovič je prošle nedelje u glavnom gradu Turkmenistana pregovarao o opciji uključenja te zemlje u projekat Južnog gasnog

koridora, kojim azerbejdžanski gas treba da stigne do Evrope. Odgovarajući Reutersu, Šefčovič je rekao da je u Ašhabatu „ostvaren politički dogovor“ o ovoj temi između EU, Turkmenistana, Azerbejdžana i Turske. Turkmenistanski gas bi se uključio u Južni gasni koridor priključkom na njegovu drugu deonicu, gasovod TANAP. Da bi to bilo moguće, Turkmenistan mora da izgradi gasovod dužine 300 km koji bi išao ispod Kaspijskog jezera, gde nastaje problem, jer to zahteva i saglasnost Rusije i Irana, napominje **Reuters**. Šefčovič je rekao da bi između 2019. i 2020. godine svi ti gasovodi trebalo da budu završeni. Turkmenistan inače raspolaže sa četvrtim po veličini rezervama gasa na svetu.

Gasprom povećava proizvodnju gasa u 2015.

MOSKVA - Gasprom planira da u ovoj godini poveća proizvodnju na 485,36 milijardi kubnih metara gasa, javila je u utorak agencija **RIA** citirajući zamenika predsednika upravnog odbora kompanije Vitalija Markelova. Ruski gasni kolos je prošle godine proizveo 445,9 mlrd. m³ gasa, prenosi **Reuters**.

UNKS

Udruženje naftnih kompanija Srbije

REGION

Rafinerija Brod tone u gubitke

BANJALUKA - Akumulirani gubitak rafinerije nafte Brod veći je od 260 miliona evra, dok su dugoročne obaveze 310 miliona, što je tri puta više od imovine preduzeća, stoji u revizorskom izveštaju Rafinerije za

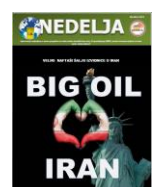

2014. godinu, koji je uradio Deloitte. Osim toga, revizor je iskazao sumnje u transferne cene sa povezanim pravnim licima, kojima rafinerija duguje skoro 300 miliona evra. Analitičari, na koje se u sredu poziva portal **Energetika.ba**, ističu da je samo pitanje vremena kada će se rafinerija ugasiti, jer se godinama preko nje izvlači veliki novac. Brodska rafinerija je u prošloj godini iskazala neto gubitak od 13 miliona evra, dok su kratkoročne obaveze Rafinerije veće od obrtne imovine za skoro 20 miliona evra.

“Sposobnost Rafinerije da nastavi poslovanje zavisi isključivo od kontinuirane finansijske podrške matičnog preduzeća Njeftegazinkora Rusija”, zaključuje Deloitte. Ekonomista Zoran Pavlović ističe da se novac iz rafinerije transfernim cenama izvlači godinama. “Rafinerija prerađuje samo za potrebe 'Nestro grupe', dakle ne radi i za druge preradu, tako da se transfernim cenama dobit prebacuje u 'Nestro grupu'. Očigledno je da je to sve na teret rafinerije koja će verovatno biti u jednom momentu odvedena i u bankrot. Neverovatno je da

Poreska uprava Republike Srpske nije primenila Zakon koji definiše postojanje transfernih cena povezanih lica i nije izvršila analizu po kom osnovu se može stvoriti gubitak u povezanom pravnom licu, a dobit preneti u drugi privredni subjekt”, zaključuje Pavlović.

Ruski Neftegazinkor osnovao je 2008. godine "Optima grupu" koja kontrolniše ulaz i izlaz sirove nafte i roba iz rafinerija. I dok rafinerija u Brodu ima akumulirani gubitak od 260 miliona evra, istovremeno "Optima grupa" ima više od 600 miliona evra godišnjeg prometa, po čemu je 2013. bila jedna od tri najjače kompanije u BiH, a nalazi se i na listi 500 najvećih firmi u centralnoj Evropi, prenosi **Portal**.

Marathon Oil: Proizvodnja ugljovodonika iz Jadrana najranije od 2025. godine

ZAGREB - Američka kompanija Marathon Oil, jedna od pet koje je vlada Hrvatske odabrala za istraživanje i eksploataciju nafte i gasa na Jadranu, saopštila je da će od ove, do 2018. godine sprovoditi seizmičko snimanje i tumačenje podataka. Za period do 2020. godine predviđa istražna bušenja, saopštili su predstavnici hjustonske naftne kompanije koji su ove nedelje boravili u Hrvatskoj radi „upoznavanja sa svim segmentima ključnim za projekat“. Kako prenosi *Slobodna Dalmacija*, u slučaju pronalaženja komercijalno isplativih ležišta, Marathon Oil samu proizvodnju nafte i gasa ne planira pre 2025. godine.

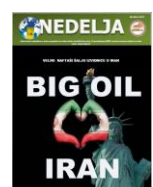
Počinje proces realizacije gasovoda između Bugarske i Turske

SOFIJA - Bugarska 8. maja otvara ponude za izradu studije izvodljivosti za gradnju gasovoda između te zemlje i Turske (ITB). Studija za projekat, koji zajednički realizuju Bulgartransgas i turski Botas, uključuje tehničku razradu opcionih ruta za gasovod, procenu njihovog koštanja i utvrđivanje potreba tržišta, kao i da odredi rokove realizacije. Procenjuje se da će taj interkonektor bugarske i turske gasovodne mreže koštati oko 100 miliona evra, a predviđa se da bude izgrađen u 2018. godini. Predviđena ruta gasovoda bi trebalo da bude oko 200 km, a njegov kapacitet tri milijarde kubika gasa godišnje. Bugarska planira da ovom rutom obezbedi vezu sa gasovodom TANAP i tako obezbedi snabdevanje gasom iz Azerbejdžana, pored ruskog gasa kojim trenutno zadovoljava bezmalo sve potrebe zemlje. *Capital*

Gradnja projekta LNG Krk počinje sredinom 2016.

ZAGREB - LNG Terminal na Krku počće da se gradi sredinom 2016. godine i biće završen do 2019, kazao je u ponedjeljak Mladen Antunović, direktor LNG Hrvatska, u emisiji *hrvatskog radija*. Hrvatska neće ulagati u taj projekt, već će ga samo pripremiti prema najboljim svetskim standardima tako da bude privlačan privatnom kapitalu. Antunović je, međutim, naveo da mu prvi korak u realizaciji nije traženje investitora već prodaja kapaciteta terminala. "Ako imamo prodate kapacitete, mnogo lakše i pod mnogo boljim uslovima ćemo dovesti investitore. Do kraja maja firme imaju mogućnost da iskažu neobvezujući interes, a potom ide postupak pregovaranja sa ciljem sklapanja ugovora", naveo je Antunović. Prema njegovim rečima kapacitet terminala biće šest milijardi kubnih metara gasa, osim ako se ne iskažu manje potrebe. U tom slučaju umesto dva, gradiće se samo jedan rezervoar, rekao je Antunović.

**ЗА ЕФИКАСНИЈЕ
И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ**
КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

**ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ**

